

Nr 426

Av herr **Wiklund m.fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin, m.m.

(Lika lydande med motion nr 301 i Första kammaren)

Att förhållandena på alkoholfrågans område inte är tillfredsställande framgår av att en ny alkoholpolitisk utredning av en fullständigt enig riksdag begärts år 1965 och nyligen tillsatts. Det förutsattes emellertid då att åtgärder som det aktuella nykterhetsläget kunde påkalla borde kunna ifrågakomma, även om sålunda de viktigaste delarna av de alkoholpolitiska problemen tagits upp till förnyad prövning genom utredning.

I proposition nr 10 till årets riksdag erinrar finansministern om att »beskattningen av rusdryckerna fyller en viktig funktion i de nykterhetspolitiska strävandena» men uttalar inte någon mening om det aktuella nykterhetsläget. Han finner sig dock — med nykterhetspolitisk motivering — böra föreslå viss höjning av skatten på sprit och vin, varvid hänvisas till att prisrelationen mellan rusdrycker och andra konsumtionsvaror efter senaste prishöjning på rusdrycker (särskild skattehöjning i april 1963 och höjningen av den allmänna varuskatten den 1 juli 1965) »förskjutits på ett sätt som kan antas verka stimulerande på rusdryckskonsumtionen».

Bakom regeringens nu föreliggande förslag om skattehöjningar på sprit och vin måste dock ligga det förhållandet att konsumtionen över hela fältet av alkoholdrycker ökat sedan 1964 (1963 kan på grund av strejken vid spritcentralen inte lämpligen användas som jämförelseår), vilket särskilt med tanke på ökningen av konsumtionen av starksprit ger belägg för att nykterhetsläget undergått en försämring. Detta omdöme bekräftas av 1964 och 1965 års fyllerisiffror särskilt avseende ungdomen, vilka även dessa ökat under nämnda år. Det var detta förhållande som föranledde riksdagen att begära den nya utredningen rörande alkoholpolitiken.

För att för konsumenterna konkretisera den ekonomiska innebörden från tid till tid av priset på rusdrycker har Systembolaget visat att trots en prishöjning från 10:65 kronor år 1946 till nuvarande 34:65 kronor per liter brännvin fordras nu fyra timmars arbetsinkomst av en industriar-

betare mot fem och en halv timme år 1946 för inköp av denna brännvinskvantitet. Jämförelsen visar — påpekar Systembolaget — att det relativa spritpriset egentligen är lägre nu än under motbokstiden trots flera skattehöjningar sedan dess.

Mot bakgrunden av det sålunda försämrade nykterhetsläget och den allmänna prisutvecklingen är det påkallat att nu höja skatten på alkoholdrycker, vilket regeringen också föreslagit. Härvid har endast spritdrycker och vin ansetts böra komma i fråga. På grund av den allmänna pris­höjning på konsumtionsvaror av olika slag som länge pågått kan vi för vår del i princip inte finna det rimligt att inte även malt­dryckernas pris nu höjs. Då vi givetvis dock finner de allvarligaste missförhållandena på detta område vara förbundna med sprit- och vindryckerna och då den alkoholpolitiska utredningens uppdrag avseende prispolitiken även torde omfatta malt­dryckerna, vill vi f.n. avstå från att ställa yrkanden om skattekärpning även för de tre starkaste ölsorterna. Vi vill dock förbehålla oss att återkomma till denna fråga, om så senare skulle befinnas påkallat. Vi ansluter oss sålunda till förslaget om att en skattekärpning avseende alkohol­dryckerna nu begränsas till sprit­drycker och vin. I fråga om vår principiella inställning ber vi få återkomma, då den alkoholpolitiska utredningens förslag föreligger.

Vi vill även biträda regeringens förslag rörande sättet för att åstadkomma skattekärpningen (höjning av de s.k. grundavgifterna).

Däremot anser vi att nykterhetspolitiska skäl talar för att man vid bedömningen av den lämpliga storleken av skattehöjningen bör utgå från löne­utvecklingen i stället för som i regeringens förslag pris­utvecklingen. Enligt gjord beräkning har veckolönen för industriarbetare — med beaktande av arbetstidsförkortningen och s.k. löne­glidning — från april 1963 till december 1965 höjts med i genomsnitt 20 %.

Vi anser därför motiverat att höja priserna på sådana umbärliga varor som sprit och vin med minst 20 %. För att åstadkomma en ökad konsumtions­nedpressande och nykterhets­befrämjande effekt och med tanke på de ytterligare löne­förbättringar som kan bli en följd av årets löne­förhandlingar vill vi dock föreslå att skatte­höjningen bestäms till 25 %.

Med stöd av vad sålunda anförts vill vi föreslå,

att de nuvarande priserna på sprit och vin från den 1 februari 1966 höjes med 25 % inberäknat allmän varuskatt (med bemyndigande för Kungl. Maj:t att företaga de mindre prisjusteringar, som av expedierings- och debiteringstekniska skäl kan vara påkallade för att nå jämna prisbelopp vid köp

av de olika förekommande dryckeskvantiteterna), samt
att vederbörande utskott utarbetar förslag till erforderliga
författningstexter.

Stockholm den 26 januari 1966

Daniel Wiklund

Einar Rimmerfors

M. Berglund

Filip W. Fridolfsson

Bengt Börjesson

Eric Nelander

i Falköping

Sven Antby

James I. A. Dickson

Jan-Ivan Nilsson

Anders Jonsson

Allan Åkerlind

Tore Nilsson

Mac P. Hamrin

Olle Westberg

Henry Berndtsson

i Kalmar

Arvid Nilsson

Gunnar Larsson

i Lönsboda

i Luttra